

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.658/2007/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Hetényi Géza ügyvéd (1137 Budapest XIII., Szent István krt. 4.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek - a Dr. Rácz Zoltán ügyvéd (3525 Miskolc, Patak u. 8. I/1.) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 21.P.22.740/2006/21. sorszámu ítélete ellen a felperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 224 250 (Kettőszázhuszonnégyezer-kettőszázötven) forint másodfokú perköltséget, az államnak pedig külön felhívásra 448 500 (Négyszáznegyvennyolcezer-ötszáz) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes a **gazdasági társaság 1**-vel kötött munkaszerződése szerint 1999. december 25-től határozott időre, 2004. december 31-ig a kft. ügyvezetője volt. A munkaszerződésben garantált munkabére havi 219 000 Ft-ban került meghatározásra, melyhez 3000 km-ig elszámolható költségtérítés járt.

A felperes 2002. május 1. napjától kezdődően munkabért munkaviszonya megszűnéséig nem kapott.

A **gazdasági társaság 1**-ben az alperes üzletrész tulajdonos volt, 2002. augusztus 29-én árverésen elővásárlási jogával élve további üzletrész-hányadot szerzett és ezzel közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkezett.

A közvetlen irányítást biztosító befolyás megszerzésének a tényét az alperes a cégbíróságnak nem jelentette be, nem tették közzé a Céglőzönyben. A tagváltásra vonatkozó bejelentést a **gazdasági társaság 1** eszközölte, ez a cégbírósági nyilvántartásban átvezetésre került.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság **űgyszám1/10.** számű végzésével 2003. mājus 6. napjától a felszámolást elrendelte és az közzétételre is került.

A **gazdasági társaság 1** első felszámolója a **gazdasági társaság 2** volt. A felperes kivételével a volt munkavállalók a felszámolási eljárás során 2003. szeptemberében részegyezséget kötöttek az **gazdasági társaság 3**-vel.

A felszámolási eljárás során a hitelezői igények bejelentésének kezdő időpontja 2003. júnus 6. volt, a 40 napos bejelentési határidő 2003. július 16. napján járt le. A felperes korábbi jogi képviselője 2005. október 7-én és november 21-én munkabér-követelés iránti igényt jelentett be, melyre a **gazdasági társaság 4** - a kft. bejelentéskori felszámolója - válaszolt azzal, hogy nem áll módjában azt nyilvántartásba venni.

A felperes ellen a felszámolási eljárás ideje alatt csődbűntett elkövetésének gyanúja miatt nyomozati eljárás folyt, amely megsűntetésre került.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2005. január 19-én új felszámolóként a **gazdasági társaság 4**-t jelölte ki.

A felperes keresetében 7 475 430 Ft és annak 2002. szeptember 30-tól a kifizetés napjáig járó kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest, keresetleveléhez mellékelte az első felszámoló által kiállított behajthatatlansági nyilatkozatot.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, elévűlésre, hatáskör hiányára és a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésében írtakra hivatkozással.

Az elsőfokű bíróság bizonyítási eljárás lefolytatását követően ítéletével a felperes keresetét elutasította és arra kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 420 000 Ft perköltséget, az államnak külön felhívásra 448 500 Ft eljárási illetéket. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a Gt. 292. § (1) bekezdése értelmében a jelentős, többségi, illetve a közvetlen irányítást biztosító befolyás fennállását az annak létrejöttét követő 30 napon belül a befolyással rendelkező köteles bejelenteni az ellenőrzött társaság székhelye szerint illetékes cégbíróságnak, melyet az alperes elmulasztott. A hatásköri kérdésben korábban jogerős döntés született, az elévűlés - figyelemmel a munkaviszonnyal kapcsolatos igény elévűlésének határidejére és az elévűlést megszakító cselekményre - nem következett be.

Rögzítette, hogy a felperes ugyan 40 napon túl, de 1 éven belül igényét bejelentette, és nyilvántartásba vétel esetén azt a bérgarancia-alap lehívásával 500 000 Ft erejéig ki lehetett volna elégíteni. A felperes arra hivatkozott, hogy azért nem érvényesítette igényét

a többi munkavállalóval együtt, mert az ellene folyamatban volt büntetőeljárás miatt azt nem tartotta etikusnak.

Érdemben alaptalannak találta a felperes keresetét, mert a Ptk. 4. § (1) bekezdése szerint a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni. A Ptk. 4. § (4) bekezdése értelmében pedig a polgári jogviszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat. A felperes nem úgy járt el az elmaradt munkabér és egyéb követelése érvényesítése során, ahogy az általában elvárható volt. Lehetősége lett volna a 40 napos határidőn belül hitelezői igényének érvényesítésére, rosszhiszemű magatartásnak minősítette a felperes részéről azt, hogy igényérvényesítési lehetőséggel a felszámolási eljárásban nem élt, a behajthatatlansági nyilatkozat igénybevételével a felszámolási eljárás során fizetéseképtelen **gazdasági társaság 1** helyett az alperessel szemben érvényesíti elmaradt munkabér iránti igényét. Az igényérvényesítési lehetőség elmulasztása felperesnek a felróható magatartására vezethető vissza, ezért előnyök szerzésére azért, hogy a felszámolási eljárás során igénye nem térülhetett meg, a behajthatatlansági nyilatkozat nem adhat alapot. Magatartása visszaélésszerű magatartás, ha igényét megfelelő időben bejelenti, a felszámolónak lehetősége lett volna a bérgarancia-alap lehívására és ez a felperes követelését csökkenthette volna.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereseti kérelme szerinti marasztalását, javára perköltség megállapítását kérte. Fellebbezése indokaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból részben okszerűtlen következtetést vont le. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a felperes igényéhez hozzájuthatott volna olyan módon, hogy azt határidőben bejelenti, mert ebben az esetben járandóságát az **gazdasági társaság 3** kifizette volna. Ez a következtetés nemcsak a formális logika szabályainak mond ellent, de tényszerűen sem igaz. Alapvető hibája az ítélet indokolásának, hogy nem jelöli meg azt a jogszabályt, melynek alapján a felperes járandóságát az **gazdasági társaság 3**-nek kellett volna kifizetnie. Elvi élel fejtette ki, hogy nem valósít meg joggal való visszaélést, ha a jogosult több személytől is követeli a járandóságát vagy csak egyiktől, illetve másiktól kéri azt. Hivatkozott a Ptk. 5. §-ához fűzött kommentárra, melynek tartalma szerint először a jog gyakorlójának helyzetét kell megvizsgálni, ha az ő törvényes érdeke bizonyítást nyert, megfelelően indokolt, akkor általános szabályként nem történt rendeltetésellenes joggyakorlás, bármilyen érdeksérelme keletkezett is ezzel a másik félnek.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását és javára perköltség megállapítását kérte.

Az ítéltábla a keresetet elutasító elsőfokú ítélet ellen előterjesztett felperesi fellebbezést nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság ítéleti döntése érdemben megalapozott, indokolását azonban az ítéltábla az alábbiak szerint módosítja.

Az 1997. évi CXLIV. törvény 292. § (1) bekezdése értelmében a jelentős, többségi, illetve a közvetlen irányítást biztosító befolyás fennállását az annak létrejöttét követő 30 napon belül a befolyással rendelkező köteles bejelenteni az ellenőrzött társaság székhelye szerint illetékes cégbíróságnak, a bejelentéssel egyidejűleg gondoskodik a befolyásszerzés tényének és mértékének a Cégbírákban való közzétételéről. A perbeli esetben alperes sem vitatta, hogy a közvetlen irányítást biztosító befolyás fennállását a törvényi határidőn belül nem jelentette be a cégbíróságnak.

A Gt. 292. § (3) bekezdése szerint az uralkodó tagot a többségi, illetve közvetlen irányítást biztosító befolyásnak az (1) bekezdésben meghatározott bejelentési kötelezettség késedelmes teljesítése vagy elmulasztása esetén az ellenőrzött társaság felszámolása során - ha az ellenőrzött társaság vagyona a hitelezők kielégítésére nem nyújt fedezetet - annak a bejelentés teljesítéséig felmerült tartozásaiért teljes és korlátlan felelősség terheli.

A Gt. 292. § (3) bekezdése konjunktív feltételsort tartalmaz: nevezetesen a hitelezőnek kell bizonyítani, hogy az uralkodó tag a többségi, illetve közvetlen irányítást biztosító befolyás fennálltát előíró bejelentési kötelezettségét elmulasztotta vagy késedelmesen teljesítette, az ellenőrzött társaság felszámolás elrendelésre került, az ellenőrzött társaság vagyona a felszámolási eljárásban előterjesztett, a felszámoló által visszaigazolt vagy az ugyanezen eljárásban a bíróság által jogszerűnek és összegszerűségében is alaposnak ítélt hitelezői igények kielégítésére nem nyújt fedezetet.

Az ítéltábla ezért azt vizsgálta, hogy a felperes hitelezőnek tekinthető-e, ugyanis a többi feltétel igazolt volt.

A Csődtv. 3. § (1) bekezdésének c) pontja határozza meg a hitelező fogalmát; külön fogalom meghatározást ad a felszámolás kezdő időpontjáig terjedő időszakra, illetőleg a felszámolás kezdő időpontja utáni időszakra. A felszámolás kezdő időpontja után hitelező mindenki, akinek az adóssal szemben pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van és azt a felszámoló nyilvántartásba vette.

Rögzíthető, hogy a felperes hitelezőnek nem tekinthető, ezért nem is rendelkezik a hitelezőt megillető jogokkal az alábbiak miatt. A felszámoló a felperest nem vette nyilvántartásba, arra hivatkozással, hogy a regisztrációs díjat nem hajlandó megfizetni. A regisztrációs díj megfizetésének elmaradása miatt a felszámoló a felperes részére az 1991. évi XLIX. törvény 46. § (8) bekezdése szerint - kérésre - kiállította az ún. behajthatatlansági nyilatkozatot.

E nyilatkozat azonban nem alkalmas a hitelezői minőség igazolására. Az 1991. évi XLIX. törvény 46. §-ának (8) bekezdését 1997. augusztus 6-tól az 1997. évi XXVII. törvény 17. §-ának (2) bekezdése iktatta be. Ez utóbbihoz fűzött törvényi indoklás szerint „... azok számára, akik követeléssel rendelkeznek, de nem kívánják azt a felszámolás során érvényesíteni, (vagyis nem kívánják a nyilvántartásba vételi díjat befizetni), lehetővé teszi, hogy a felszámolótól, ha az a bejelentett követelést elismeri, kérje a társasági adó alapjának csökkentéséhez szükséges nyilatkozatot. Hangsúlyozni kell, hogy bár a jogosult

ebben az esetben is bejelenti követelését a felszámolónak, azt nem a nyilvántartásba vétel céljából teszi, hanem a nyilatkozat kiadása érdekében. Ebből következik, hogy nem is tekinthető hitelezőnek és nem is rendelkezik a hitelezőt megillető jogokkal."

Megjegyzzi az ítéletábra, hogy a felperes nagyobbbrészt munkabér követelést kívánt érvényesíteni, ezért a nyilvántartásba vételnek nem volt feltétele a regisztrációs díj megfizetése (1991. évi XLIX. törvény 46. § (7) bekezdés).

Összességében tehát: a felszámoló a felperes követelését nem vette nyilvántartásba, a Csódtv. 46. § (8) bekezdése szerint kiadott nyilatkozat nem igazolja, hogy a felperes a felszámolási eljárásban szabályszerűen megkísérelte igényének érvényesítését, ennek a nyilatkozatnak a rendeltetése az, hogy a hitelező a követelését a számviteli törvény rendelkezései szerint el tudja számolni.

A fentebb kifejtettek szerint az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését - eltérő jogi indokolással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján - a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti teljesítési határidővel az alperes javára másodfokú perköltséget köteles megfizetni, melynek összege meghatározásánál az ítéletábra figyelemmel volt a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára, (5) bekezdésére, valamint a 4/A. §-ban írtakra.

A felperes illeték-feljegyzési jog kedvezményében részesült, sikertelen fellebbezése miatt a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerint köteles a fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

D e b r e c e n, 2008. június 12. napján

Dr. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelél:

- kiadó -